

slovenia
hungary
croatia

REPUBLIKA SLOVENIJA
Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno
samoupravo in regionalno politiko

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Kmetijsko gozdarski Zavod Novo mesto
Šmihelska 14, SLO-8000 Novo mesto
Tel.: +386/(0)7/373 05 70 / www.kmetijskizavod-nm.si
Informacije: mag. Zdenka Kramar

Javni zavod Kozjanski park
Bistrica ob Sotli 6, SLO-3256 Bistrica ob Sotli
Tel.: +386/(0)3/800 71 00 / www.kozjanski-park.si
Informacije: Adrijan Černelč

Zavod Republike za varstvo narave
Dunajska cesta 22, SLO-1000 Ljubljana
OE Novo mesto
Adamičeva 2, SLO-8000 Novo mesto
Tel.: +386/(0)7/393 15 40 / www.zrsvn.si
Informacije: Mira Ivanovič

Park Prirode Žumberak samoborsko gorje
Slani dol 1, HR-10430 Samobor
Tel.: +385/(0)1/33 27 660 / www.ppzsg.org
Informacije: mag. Biljana Janev Hutinec

Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu
Fra Andrije Kačića Miošića 9/III
HR-10000 Zagreb
Tel.: +385/(0)1/488 27 00 / www.hzps.hr
Informacije: Georg Gal

Projekt delno financira Evropska unija v okviru Programa pobude skupnosti INTERREG III A Sosedskega programa Slovenija - Madžarska - Hrvaška 2004-2006. Organ upravljanja Sosedskega programa Slovenija - Madžarska - Hrvaška 2004-2006 je Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Za vsebino dokumenta je odgovoren Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije - Kmetijsko-gozdarski zavod Novo mesto in v nobenem pogledu ne izraža stališča Evropske Unije.

Zloženka je natisnjena v okviru izvajanja projekta Programa pobude skupnosti **INTERREG III A** Sosedskega programa Slovenija-Madžarska-Hrvaška 2004 - 2006 z naslovom **»Visokodebelni travniški sadovnjaki kot element ohranjanja biotske raznovrstnosti in estetske vrednosti krajine«**.

Cilji projekta:

- ohranjanje in revitalizacija visokodebelnih sadnih dreves in travniških sadovnjakov,
- ohranjanje biološke raznovrstnosti (visokodebelnih) sadnih vrst in sort,
- trajnostni (sonaravni) način kmetovanja in tako zagotavljanje podpornega okolja mreži območij NATURE 2000 in
- ohranjanje trajnostne rabe sadja v gospodinjstvih na podeželju.

Projekt se izvaja kot »skupni« kar pomeni, da se bodo identične projektne aktivnosti izvajale tako na slovenski kot na hrvaški strani.

Območja izvajanja projekta:

- Slovenija:
Jugovzhodna, Spodnja Posavska in Savinjska Slovenija,
- Hrvaška:
Primorsko - Goranska, Krlovačka, Zagrebačka in Krapinsko - Zagorska.

Besedilo: Tatjana Kmetič Škof, Damijan Vrtin, Andrej Hudoklin, Adrijan Černelč, Jani Gačnik, Zdenka Kramar
Fotografije: Mirko Perušek, Andrej Hudoklin, Hrvoje T. Oršanič, Jani Gačnik
Oblikovanje: Artes studio, Sevnica
Tisk: Bucik d.o.o., Semič
Marec 2006

»ŽIVIMO S TRAVNIŠKIMI SADOVNJAKI«

www.kmetijskizavod-nm.si/interreg

slovenia
hungary
croatia

REPUBLIKA SLOVENIJA
Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno
samoupravo in regionalno politiko

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

Zavod Republike Slovenije
za varstvo narave

HRVATSKI ZAVOD ZA
POLJOPRIVREDNU SAVJETODAVNU SLUŽBU

Projekt sofinancira EU

TRAVNIŠKI SADOVNJAKI

Travniški ali senožetni nasadi so skupina dreves ene ali več sadnih vrst, kjer na zemljišču poleg pridelave sadja pasemo živino ali pridelujemo seno. Osnovna značilnost takih nasadov so velika visokodebelna drevesa cepljena na sejancu, velike medvrstne razdalje in ekstenzivna pridelava sadja.

Nekatere starejše sorte sadja so odpornejše na bolezni. Zračnost krošenj visokodebelnih dreves in manjši pojav škodljivcev zaradi biološke pestrosti življenja v travniških sadovnjakih omogočajo ekološki način oskrbe travniških sadovnjakov.

NARAVOVARSTVENI POMEN TRAVNIŠKIH SADOVNJAKOV

Travniški sadovnjaki so v kulturni krajini vse bolj redki in zato cenjen življenjski prostor, saj nudijo zavetje številnim rastlinskim in živalskim vrstam. V trhla debla se pogosto naselijo mravlje, hrošči in druge žuželke, ki privabljajo velike in male detle ter zelene žolne. Ti vanje klešejo gnezdilna dupla. Za njimi jih uporabijo še drugi gnezdilci, kot so denimo ogrožena vijeglavka, smrdokavra, pogorelček in veliki skovik. Večja dupla, ki nastanejo s trohnenjem, lahko gostijo tudi polhe, kune in netopirje ter sršene, ose in čebele.

Z ohranjanjem kmetovanja in oskrbo travniških visokodebelnih sadnih dreves pomagamo ohranjati tudi biološko raznovrstnost ter avtohtone rastlinske in živalske vrste.

Črnočeli srakoper, ogroženi gnezdilec travniških sadovnjakov

KAKO VZDRŽUJEMO TRAVNIŠKE SADOVNJAKE

Veliko visokodebelnih sadnih dreves je neoskrbovanih, zato tudi **izmenično rodijo**. S tem se manjša kakovost in količina plodov.

Najpomembnejši ukrepi pri oskrbi travniških sadovnjakov so:

- **oživitvena rez** oziroma **pomlajevanje** dreves,
- **korekcijska rez** dreves (glede na rodni nastavek v posameznem letu),
- **gnojenje in apnenje** (le na osnovi predhodne analize tal),
- **oskrba tal** (košnja ali paša živali).

Plodove visokodebelnih sadnih dreves uporabljamo kot sveže sadje ali za predelavo v gospodinjstvih. Različne vrste sadja lahko predelamo v sok, sadno vino, sadni kis, sadno žganje in suho sadje.

